

แบบรายงานการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความ

หรือผลงานทางวิชาการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อ/นามสกุล นางสาววรรณ สุนทรโรทก อายุ 51 ปี

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาเอก อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาและวรรณคดีไทย)

1.2 ที่ทำงาน ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โทร.

02-310-8000 # 1100

1.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

มายาคติและรหัสวัฒนธรรม ใน 'ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต'

(ภาษาอังกฤษ)

Myth and Cultural Codes in 'A Blind Earthworm in a Labyrinth'

สาขาหลัก ไทยศึกษา

สาขาย่อย วรรณกรรมร่วมสมัยของไทย

สาขาที่เกี่ยวข้อง วรรณกรรมกับสังคมไทย

เพื่อ ประชุมเสนอบทความทางวิชาการ

แหล่งให้ทุน คณะกรรมการพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระหว่างวันที่ 26-28 ตุลาคม 2559

ภายใต้โครงการ "Thai Language Education and Thai Studies in Asia in the 21st Century"

ของหน่วยงาน Hankuk University of Foreign Studies (HUFS), Seoul Campus ,

Republic of Korea

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร/เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น (ไม่เกิน 10 บรรทัด)

ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ภาษาและกิจการต่างประเทศ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้ดำเนินการสอนภาษาไทย วรรณคดีไทย และเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับประเทศไทย ในนามของไทยศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ.2509 จนกระทั่งได้พัฒนาองค์ความรู้มาสู่การจัดทำพจนานุกรมไทย- เกาหลี และเกาหลี – ไทย ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษา รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป ในโอกาสที่ภาควิชาภาษาไทยครบรอบ 50 ปีของการสถาปนาภาควิชาในปี นี้ จึงได้จัดงานประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง “Thai Language Education and Thai Studies in Asia in the 21st Century” ซึ่งเชิญผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ผู้สอนสาขาไทยศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจากประเทศต่างๆ ได้แก่ ไทย ญี่ปุ่น และจีน มาพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวทางการสอนในศตวรรษที่ 21 เพื่อหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พร้อมกันนี้ ก็เปิดโอกาสให้คณาจารย์ นักศึกษาในระดับปริญญาโท และเอก นำเสนอผลงานการวิจัยใหม่ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนด้านไทยศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป ในงานประกอบด้วยการนำเสนอเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้สาขาต่างๆ ดังนี้คือ ภาษา วรรณคดี สังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว กฎหมาย และการศึกษา ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเสนอผลงานจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ประมาณ ๖๐ คน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่ได้รับจากการไปศึกษา ฝึกอบรมและดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 วัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยด้านไทยศึกษาและพบปะแลกเปลี่ยนคณาจารย์ที่มีส่วนในการจัดการเรียนการสอนด้านไทยศึกษา รวมทั้งได้ติดตามแนวทางการศึกษาใหม่ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรไทยศึกษาต่อไป โดยเฉพาะทัศนะและมุมมองที่มีต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

3.2 รายงานเกี่ยวกับการไปศึกษา ฝึกอบรมและดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการ ควรรายงานให้มีรายละเอียดและเนื้อหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยบรรยายสิ่งที่ได้สังเกต รู้เห็นหรือได้รับการถ่ายทอดมาให้ชัดเจนในหัวข้อต่างๆ

รายละเอียดของการจัดงานมีดังต่อไปนี้

วันที่ 26 ตุลาคม 2559 มีการนำเสนอเบื้องหลังงานวิจัยที่เป็นเนื้อหาการจัดทำบทละครเรื่องพระมหาชนก เพื่อให้นักศึกษาเกาหลีที่ศึกษาสาขาภาษาไทยได้แสดงตามบทประพันธ์ที่เขียนขึ้นใหม่ ประพันธ์เพลงประกอบใหม่ แต่ดำเนินเรื่องตามแก่น(theme) เดิมในบทพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และการขอมใหญ่เพื่อแสดงในวันรุ่งขึ้น

วันที่ 27 ตุลาคม 2559 เป็นการนำเสนองานวิจัยและบทความทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

- ปาฐกถาของพณฯท่าน KIM Young-Sun เลขาธิการ General of the Korean-ASEAN Centre เสวนาหัวข้อ “Korea-Thailand Relations : A True Partnership”
- การเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง “Thai Language Education and Thai Studies in Asia” ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติจากมหาวิทยาลัยกวังตง เมืองกวางโจว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มหาวิทยาลัยโอซากา ประเทศญี่ปุ่น และจากสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยฮันกุก และกิจการต่างประเทศ ทั้งวิทยาเขตโซล และวิทยาเขตยงอิน

ช่วงบ่ายเป็นการเสนอผลงานวิจัยและเสนอผลงานทางวิชาการ พร้อมกัน 5 ห้อง ได้แก่ ห้องภาษาและภาษาศาสตร์ 2 ห้อง วรรณกรรม คติชน และศิลปะ 1 ห้อง สังคมวิทยา 1 ห้องและการสอน 1 ห้อง

มีผู้นำเสนอผลงานรวมทั้งสิ้น 54 คน ตามที่ปรากฏในเอกสารตารางผู้นำเสนอที่แนบ ดิฉันนำเสนอผลงานที่ห้อง 3 คือวรรณกรรม คติชนและศิลปะ มีหัวข้อที่น่าสนใจหลากหลาย

วันที่ 28 ตุลาคม 2559 เป็นการประกวดสุนทรพจน์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยจากสถาบันต่างๆ ในประเทศเกาหลี ได้แก่ จากมหาวิทยาลัยปูซาน มหาวิทยาลัยฮันกุกฯ และอื่นๆ

การไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการควรมีรายละเอียดและเนื้อหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยบรรยายสิ่งที่ได้สังเกต รู้เห็นหรือได้รับมาให้ชัดเจน ในรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ รายละเอียดเกี่ยวกับการทดลองหรือการฝึกหัดงาน และอื่นๆ ที่เห็นว่าสำคัญ และจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากการได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมวิชาการในครั้งนี้ นอกจากจะได้แลกเปลี่ยนความรู้และสนทนาทางวิชาการแล้ว ยังได้รับทราบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในต่างแดน ซึ่งไม่ใช่เฉพาะประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น แต่ยังได้รับรู้ถึงการเรียนการสอนไทยศึกษาในซีกโลกตะวันตกอีกด้วย คณาจารย์ได้เล่าถึงประสบการณ์การสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติ ทั้งนักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยกวตง ซึ่งได้เปิดการเรียนการสอนภาษาไทยมานานกว่า 40 ปีแล้ว มหาวิทยาลัยโอซากาก้เป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่สอนให้นักศึกษามีความรู้ด้านภาษาไทยและไทยศึกษาเช่นกัน

การเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการ

1. ชื่อเรื่องที่เตรียมไปเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการในที่ประชุมและบทสรุปย่อ

มายาคติและรหัสวัฒนธรรม ใน 'ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต'

นวนิยายเรื่อง 'ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต' ของวีรพร นิติประภา ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน ประจำปีพ.ศ. 2558 เป็นนวนิยาย "น้ำเน่า" รักสามเส้าของพี่น้องที่รักชายคนเดียวกัน กล่าวถึงเด็กสาวสองคนถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง เติบโตมาลำพังกับพี่เลี้ยงที่มีสามีพร้อมกันสามคน เมื่อเด็กทั้งสองเติบโตต่างใช้ชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยวเหงาและหลงทางกับสุนทรียะของหนังสือ เสียงเพลง อาหารและการเมือง ในที่สุดการอยู่อย่างไร้ความสุขทำให้ตัวละครเลือกความตายเป็นจุดจบแต่ไม่สำเร็จจึงปล่อยชีวิตอย่างไร้ทิศทางในท้ายที่สุด โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) นักวิชาการผู้บุกเบิกสัญศาสตร์วรรณกรรม (Literary semiotics) ได้เน้นว่าการสื่อความหมายในตัววรรณกรรมนั้นอิงอยู่กับระบบความหมายแฝงที่รับรู้กันในสังคม เมื่อผู้อ่านนำความรู้และมายาคติมาหาความหมายแฝงในวรรณกรรมจึงได้รหัสวัฒนธรรมที่ซ้อนทับบนรหัสภาษา

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดมายาคติและรหัสวัฒนธรรมของบาร์ตส์มาศึกษาเรื่องนี้ โดยจำแนกเป็นรหัสความหมายแฝง 5 ประเภทได้แก่ 1. รหัสปริศนา 2. รหัสเหตุการณ์ 3. รหัสสรรพคุณลักษณะ 4. รหัสสัญลักษณ์ และ 5. รหัสวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่านวนิยายเรื่องนี้แฝงด้วยความหมายที่ย้อนแย้งอย่างสุดโต่งระหว่างความสุขกับความทุกข์ ความสมบูรณ์แบบกับความขาดพร่องของชีวิต ที่สำคัญว่านั่นนักเขียนนำเสนอความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย ที่ทำให้ปัจเจกชนจำนวนมากไม่มีพื้นที่สำหรับความสัมพันธ์อื่นใดในสังคม นักเขียนได้ชี้ให้ผู้อ่านตระหนักถึงชะตากรรมที่ไม่ต่างกับไส้เดือนตาบอด ซึ่งดำรงอยู่ด้วยการวนเวียนในเขาวงกตอย่างหาทางออกไม่ได้นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. ชื่อเรื่องบทความของผู้อื่นที่เสนอในที่ประชุม

ผู้เข้าร่วมการประชุมทางวิชาการได้เสนอบทความ จำแนกออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาษาและภาษาศาสตร์ มีหัวข้อที่น่าสนใจเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. คำสบถในภาษาไทย, การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย
2. การแสดงความคิดเห็นเชิงประชดในเฟซบุ๊ก
3. วิเคราะห์ลักษณะทางภาษาศาสตร์ในข้อความถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

กลุ่มที่ 2 วรรณกรรม คติชน และศิลปะ มีหัวข้อที่น่าสนใจเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. การวิจัยเรื่องบทละครพระราชนิพนธ์เรื่องมหาชนก
2. ทักษะที่มีต่อทศกัณฐ์ในละครไทย
3. อัตลักษณ์ล้านนาในนวนิยายของมาลา คำจันทร์

กลุ่มที่ 3 การศึกษาและการเรียนการสอน มีหัวข้อที่น่าสนใจเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. การบูรณาการทักษะและทฤษฎีการเรียนภาษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติ
2. การศึกษาการเขียนเล่าเรื่องภาษาไทยของนักศึกษาเกาหลี
3. การวิเคราะห์ทฤษฎีสุนทรพจน์ภาษาไทย

กลุ่มที่ 4 สังคมศาสตร์ มีหัวข้อที่น่าสนใจเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. ทักษะที่มีต่อเกาหลีในอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ภูมิภาคชาติ : ความรอบรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้าน
3. ภูมิปัญญาในเพลงพื้นบ้านอีสาน เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาจแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็นสิ่งประทับใจ ผลพลอยได้ข้อคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะ เป็นต้น

การประชุมทางวิชาการนานาชาติครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน และการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อการสอนด้านไทยศึกษาแล้ว ยังเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เรียนรู้แนวคิดของคณาจารย์ ที่ได้เดินทางไปสอนในต่างแดน ซึ่งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวทางการศึกษาให้เหมาะสมกับแนวคิด การศึกษาในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดงานครั้งนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของงบประมาณที่มีจำกัด ส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุน จากสถานทูตไทยประจำกรุงโซล และอีกส่วนหนึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยฮันุกุกฯ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะจัดพิมพ์ผลงานบทความที่มานำเสนอนี้ได้ นอกจากพิมพ์เฉพาะบทคัดย่อภาษาอังกฤษเท่านั้น นับว่าเป็น เรื่องที่น่าเสียดายที่จะได้อ่านเอกสารทั้งหมดในรูปของหนังสือ แต่จะต้องเปิดอ่านออนไลน์ในหน้าเว็บไซต์ไทยศึกษา ของมหาวิทยาลัยฮันุกุกฯ เท่านั้น ซึ่งขณะนี้ก็อยู่ระหว่างการปิดปรับปรุงจึงไม่อาจเห็นบทความเต็มของผู้นำเสนอ ทั้งหมดได้

(ลงนาม)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายวรุณ สุนทรโรทก)

ผู้รายงาน